

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/288/2022

Rady Gminy Ostrówek

z dnia 9 grudnia 2022r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY OSTRÓWEK
NA LATA 2022-2027**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	3
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE	3
3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU	4
4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	6
5. ADRESACI PROGRAMU	7
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE	8
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH.....	10
2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE.....	10
2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY	16
3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY W RODZINIE I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE.....	21
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY.....	22
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	22
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM	26
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	28
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM	31
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	31
7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	33
III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	36
1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	36
2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	37
IV. REALIZACJA PROGRAMU	45
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	45
2. MONITORING I EWALUACJA.....	45
3. FINANSOWANIE	46
SPIS TABEL I WYKRESÓW	47

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Artykuł 2. pkt 2. tejże ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślnie działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną**. Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

rodzaje	formy
przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
przemoc psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
przemoc ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.

Dane Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są **osoby niepełnosprawne i ludzie starsi**. Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest **wyuczona bezradność**. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W KRAJU

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie ujawniają, że w 2021 r. liczba ofiar przemocy domowej kształtowała się na poziomie 75 761 osób (w tym 55 112 to kobiety, 9 520 to dzieci i młodzież do 18. roku życia, a 11 129 to mężczyźni). Szczegółowe dane za rok 2021 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2021

liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty”	64 250 (w tym 53 985 wszczynających procedurę i 10 265 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
ogólna liczba ofiar przemocy	75 761

liczba ofiar – kobiet	55 112
liczba ofiar – mężczyzn	9 520
liczba ofiar – małoletnich	11 129
ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	64 846
liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	6 173
liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	58 349
liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	324
ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	33 622
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	1 831
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	31 769
podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	22
liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	345

Źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/137709,Przemoc-w-rodzinie.html>

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. **Przemoc w rodzinie wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków**, w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doświadczających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie

oceniają współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy w rodzinie. Świadczą o tym nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy w rodzinie, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” jest oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź przynajmniej częściowo rozwiązuje problem.

4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrówku przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Zadaniem Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy to:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);

2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
5. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 nr 209 poz. 1245);
6. uchwała nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (M.P. 2021 poz. 1204);
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrówek na lata 2021-2026.

5. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrówek na lata 2022-2027 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w gminie Ostrówek została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek systemu oświaty. Do analizy przedłożono 30 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców, 4 ankiety wypełnione przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy oraz 39 ankiet skierowanych do uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy.

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina wiejska Ostrówek położona jest w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, w obrębie północnej części powiatu wieluńskiego. Zajmuje powierzchnię 101,4 km² i jest jedną z dziesięciu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy sąsiaduje administracyjnie z następującymi gminami: Konopnica, Osjaków Wieluń, Czarnożyły, Lututów (powiat wieruszowski) i Złoczew (powiat sieradzki). Siedziba władz gminy znajduje się w Ostrówku. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 13 sołectw – Bolków, Dębiec, Dymek, Janów, Milejów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Rudlice, Skrzywno, Wielgie i Wola Rudlicka.

W 2021 r. w gminie funkcjonowało 325 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 262 to osoby prowadzące działalność gospodarczą. Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy, budownictwo, działalność niesklasyfikowana i przetwórstwo przemysłowe.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Ostrówek jest zróżnicowany. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która zaopatruje w wodę blisko 88% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga sieć kanalizacyjna, do której dostęp posiada tylko 10% mieszkańców. Na terenie gminy funkcjonuje 1 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości Rudlice. Gmina nie posiada dostępu do sieci gazowej.

W 2021 r. funkcjonowały w gminie Ostrówek: cztery placówki wychowania przedszkolnego – jedno przedszkole, do którego uczęszczało 70 dzieci, i trzy oddziały

przedszkolne w szkole, do których uczęszczało 49 dzieci oraz cztery szkoły podstawowe (365 uczniów).

Działalnością kulturalną w gminie zajmują się Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu, Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku wraz filią w Wielgim oraz bibliotekami szkolnymi, a także 2 świetlice wiejskie.

Na terenie gminy Ostrówek w 2021 r. funkcjonowały 2 publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz działała 1 apteka.

Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się obiekty administrowane przez Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu (m.in. 2 pełnowymiarowe, wielofunkcyjne boiska sportowe w Ostrówku i Skrzynnie, boisko do siatkówki w Okalewie, boisko sportowe oraz kompleks rekreacyjny z ekomuzeum i arboretum w Ostrówku), a także boiska sportowe i sale gimnastyczne w szkołach oraz siłownie zewnętrzne (w miejscowościach Wielgie, Wola Rudlicka, Niemierzyn, Ostrówek) i place zabaw. Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie uczniowskie kluby sportowe i stowarzyszenia: Uczniowski Klub Sportowy „UKS Ostrówek” oraz Klub sportowy UMKS „Ostrowia”.

Na koniec 2021 r. gmina Ostrówek liczyła 4 447 mieszkańców, wśród których było 2 258 kobiet, które stanowiły 50,78% ogółu ludności. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej przedstawia poniższa tabela. Dane odnoszące się do demografii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	804	835	818
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 787	2 717	2 687
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	907	921	942
ogółem	4 498	4 473	4 447
w tym kobiet	2 278	2 268	2 258

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

W 2021 r. w gminie Ostrówek było 105 osób bezrobotnych, w tym 51 kobiet.

Pomoc społeczną mieszkańcom gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku. W 2021 r. GOPS zatrudniał 6 pracowników, w tym 1 osoba z kadry kierowniczej, 2 pracowników socjalnych, 1 opiekunka środowiskowa, pozostali pracownicy – 2 osoby.

2. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Ostrówek. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2019-2021 mieszkańców gminy.

2.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy w rodzinie określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 4. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w gminie

lp.	nazwa podmiotu	adres
1.	Urząd Gminy	
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Ostrówek 115, 98-311 Ostrówek
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
5.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ostrówku	Ostrówek 94, 98-311 Ostrówek
6.	Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu	Ostrówek 94, 98-311 Ostrówek
7.	Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku	Ostrówek 94, 98-311 Ostrówek

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Urząd Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Gminy. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie Ostrówek w latach 2019-2021.

Tabela 5. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2019-2021

rodzaj	wartość w zł		
	2019	2020	2021
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	48 691,82	48 550,69	63 162,65

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Tabela 6. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2019-2021 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2019	2020	2021
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	17 781,32	25 036,80	34 871,54
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	1 500,00	0	0
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0
razem	19 281,32	25 036,80	34 871,54

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Środki przeznaczane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie wzrastały w trakcie rozpatrywanego okresu. Największe kwoty w latach 2019-2021 wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. kontaktuje się z osobami z terenu gminy dotkniętymi przemocą w rodzinie i składa w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa, prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc nie jest tylko problemem ze sprawcą, lecz stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych. Wybrane dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	4	4	4

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	1	5	1
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	2	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w gminie

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	1	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2019-2021 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, zmieniała się i wyniosła odpowiednio: 1, 5 i 1. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 2 mieszkańców gminy. Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z 1 osobą dotkniętą tym problemem, ale nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie konkursów, spektakli, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów i przedsięwzięć profilaktycznych, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień (plakaty, broszury i ulotki).

Utworzenie **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy

w rodzinie. Celem działania Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. W skład Zespołu wchodzi zwykle przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i kuratorskiej służby sądowej.

Do głównych zadań Zespołu należy:

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku,
- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjonowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie występowania przemocy, oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- prowadzenie dokumentacji podejmowanych działań wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ma na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin, gdzie występuje zjawisko przemocy. Członkowie Zespołu zajmują się tworzeniem i realizowaniem planu pomocy rodzinie, współpracą ze wszystkimi instytucjami z terenu gminy zajmującymi się problemem przemocy, podejmują w grupach roboczych indywidualną pracę z rodziną, w której istnieje przypuszczenie, że wystąpiła.

W ramach podejmowanych działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny realizuje procedury „Niebieskie Karty”. Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Ostrówek prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 10. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	9	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	6	2	4
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	6	1	2
w tym sporządzone przez Policję	6	1	2
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	0	0	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	4	1	2
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	2	2	0
liczba spraw sądowych	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	0	0
w tym umorzonych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Ostrówek.

Przemoc w rodzinie jest problemem, którego nie determinuje ani kontekst regionalny ani społeczny, dotyka on ludzi niezależnie od ich statusu i miejsca zamieszkania. Istotne jest więc dążenie do wypracowania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy (dzieci, dorosłych i osób starszych), adekwatnego do potrzeb i warunków miejscowych.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Wsparcia z powodu alkoholizmu lub narkomanii udzielono w 2020 r. 1 rodzinie (1 osobie w rodzinie) i w 2021 r. także 1 rodzinie (1 osobie w rodzinie), natomiast wsparcia z powodu przemocy w rodzinie nie udzielono w analizowanym okresie. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii w latach 2019-2021

rok	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	przemoc w rodzinie	alkoholizm lub narkomania		przemoc w rodzinie	alkoholizm lub narkomania	
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	1	1	0	1	1
2021	0	1	1	0	1	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Przez cały rok w GOPS są prowadzone dyżury specjalistów. Osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy domowej mogą korzystać z bezpłatnego doradztwa psychologicznego lub prawnego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze. Poniżej w tabelach zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2019-2021 oraz środków finansowych wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy.

Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2019-2021

liczba beneficjentów	2019	2020	2021
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	201	222	126
liczba rodzin	134	112	77
liczba osób w rodzinach	386	352	190

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Tabela 13. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2019-2021

wielkość wydatków (w zł)	2019	2020	2021
ogółem (działy 852 i 853)	6 770 734,83	7 675 663,66	7 356 220,63
w tym na świadczenia pomocy społecznej	4 840 432,30	339 946,96	316 780,19
na zadania własne gminy	836 807,69	515 387,52	662 003,55
na zadania zlecone gminie	5 933 927,14	6 820 329,18	6 377 436,89

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku.

Informacje o podejrzeniu stosowania przemocy może zgłosić do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również

powiatowe. Przykładem uruchomienia szerszego systemu pomocy rodzinom doświadczającym przemocy jest zwołanie spotkań grup roboczych i całego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Mieszkańcy gminy Ostrówek mają zapewnioną opiekę w 2 Zakładach Opieki Zdrowotnej. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie gminy organizacje społeczne – m.in. jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, świetlice, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

W 2020 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił 5 porad (3 osobom) z gminy Ostrówek. Ponadto od 01.04 2021 r. na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej, który udziela specjalistycznego poradnictwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz osobom stosujących przemoc w rodzinie. W 2021 r. udzielono 6 porad (1 osoba) z terenu gminy Ostrówek.

2.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Mieszkańcy gminy Ostrówek objęci są wsparciem instytucji i organizacji działających poza gminą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie Ostrówek

lp.	nazwa jednostki	adres
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Śląska 23, 98-300 Wieluń
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Śląska 23a, 98-300 Wieluń
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Śląska 23, 98-300 Wieluń

4.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Sieradzka 56a, 98-300 Wieluń
5.	Komisariat Policji	ul. Wieluńska 19, 98-320 Osjaków
6.	Sąd Rejonowy w Wieluniu	pl. Jagielloński 1, 98-300 Wieluń
7.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Śląska 23, 98-300 Wieluń,
8.	Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii „Tratwa”	ul. Reformacka 3, 98-300 Wieluń
9.	Prokuratura Rejonowa w Wieluniu	ul. Kilińskiego 12, 98-300 Wieluń

Dane: opracowanie własne.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pełni przeprowadzająca interwencje domowe związane z tym zjawiskiem Policja. Teren gminy obsługuje **Komisariat Policji w Osjakowie**. Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji, w latach 2019-2021 na terenie działania Komisariatu stwierdzono ogółem: 51 przestępstw w 2019 r., 38 przestępstw w 2020 r. i 33 przestępstwa w 2021 r. W analizowanym okresie nie odnotowano przypadków przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie.

Policja, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, ma za zadanie:

- udzielić osobie pokrzywdzonej niezbędnej pomocy, w tym udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zorganizować pomoc medyczną;
- podjąć w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób dotkniętych przemocą, a wobec sprawcy przemocy zastosować odpowiednie procedury, np. użycie środków przymusu bezpośredniego czy zatrzymanie (agresywny sprawca);
- przeprowadzić ze sprawcą rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwać sprawcę do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadzić na miejscu zdarzenia czynności w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podjąć działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, a w szczególności systematycznie składać wizyty sprawdzające stan

bezpieczeństwa osoby dotkniętej przemocą, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą;

- obligatoryjnie wdrożyć procedurę „Niebieskie Karty” i poinformować, gdzie można uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc.

Z analizy danych przedstawionych przez Komisariat Policji w Osjakowie, odnoszących się do mieszkańców gminy, wynika że w 2021 r. na terenie gminy Policja wdrożyła 2 procedury „Niebieskie Karty”. Wśród osób doświadczonych przemocą w rodzinie zdecydowanie przeważały kobiety. W analizowanym okresie sprawcami przemocy byli przede wszystkim mężczyźni, w zdecydowanej większości pozostający pod wpływem alkoholu. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Dane dotyczące przemocy w rodzinie na terenie gminy w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba stwierdzonych faktów przemocy	b.d.	b.d.	b.d.
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	2	3	2
liczba osób doświadczonych przemocą w rodzinie	2	3	2
w tym kobiety	2	3	1
w tym mężczyźni	0	0	1
w tym nieletni	0	0	0
w tym osoby starsze	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie	2	3	2
w tym kobiety	0	0	1
w tym mężczyźni	2	3	1
w tym nieletni	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu	2	3	1
w tym kobiety	0	0	0
w tym mężczyźni	2	3	1
w tym nieletni	0	0	0

Dane Komisariatu Policji w Osjakowie.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przemoc w rodzinie nie jest jasno i konkretnie nazwana w przepisach prawnych, dlatego istotne są okoliczności czynu, ich powtarzalność oraz skutki, jakie wywołuje, zarówno w rodzinie, jak i w szerszej społeczności. Sprawca może podlegać sankcjom wynikającym z przepisów kodeksu cywilnego, kodeksu karnego, kodeksu drogowego i innych przepisów właściwych dla indywidualnie postrzeganego przypadku przemocy. Sprawy sporne dla mieszkańców gminy Ostrówek rozstrzyga **Sąd Rejonowy w Wieluniu**.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Wieluniu.

Według danych Sądu Rejonowego w Wieluniu I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w latach 2020-2021 prowadzono wobec mieszkańców gminy następujące postępowania wykonawcze:

- 28 dozorów kuratora nad osobami dorosłymi,
- 10 spraw, w których nałożono obowiązki bez orzeczonego dozoru kuratora,
- 12 kar ograniczenia wolności i pracy społecznie użytecznej,
- 7 spraw, w których został orzeczony nadzór kuratora z uwagi na ograniczenie władzy rodzicielskiej,
- 2 nadzory kuratora nad osobami nieletnimi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, sporządzanie „Niebieskich Kart”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczna – psychologiczna i prawna.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieluniu**. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania m.in. poprzez: konsultację,

diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2020/2021 Poradnia udzieliła wsparcia łącznie 23 uczniom z terenu gminy Ostrówek. Zostały wykonane diagnozy psychologiczno-pedagogicznych oraz badania przesiewowe słuchu. Ponadto pedagodzy realizowali zajęcia dla uczniów wynikające z oferty Poradni. Uczniowie szkół podstawowych wzięli udział w zajęciach na temat „Jak radzić sobie z negatywnymi emocjami”, „Poznaję siebie, świadomie wybieram - zajęcia z doradztwa zawodowego”, „Jestem, potrafię, mam – wzmacniam swoją samoocenę”, „Diagnoza zainteresowań zawodowych”, „Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym w relacjach rówieśniczych”.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą w rodzinie lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 16. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

lp.	instytucja	nr telefonu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku	
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	43 841 50 93
3.	Komisariat Policji w Osjakowie	47 845 59 30
4.	Komenda Powiatowa Policji w Wieluniu	47 845 52 11
5.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu	43 843 14 90
6.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieluniu	43 843 45 20
7.	Diecezjalny Duszpasterz Rodzin	504 843 975
8.	Diecezjalna Doradczyni Życia Rodzinnego	34 324 10 44
9.	STOP – telefon Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	22 621 35 37
10.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”	801 120 002
11.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna	800 120 148
12.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
13.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
14.	Telefoniczna Poradnia dla Osób w Kryzysie Emocjonalnym	116 123

15.	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	116 111
16.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	22 192 88
17.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
18.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Centrum ITAKA	22 654 40 41

Dane: opracowanie własne.

3. WSPÓŁPRACA KOŚCIOŁÓW W ZAKRESIE EDUKACJI NA TEMAT PRZEMOCY W RODZINIE I WSPIERANIA RODZIN W KRYZYSIE

W 2021 r. w gminie Ostrówek funkcjonowała 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego. Parafia należy do dekanatu osjakowskiego archidiecezji częstochowskiej. Dane adresowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 17. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego na terenie gminy w 2021 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Przenajświętszej Trójcy	Ostrówek 76, 98-311 Ostrówek

Dane Urzędu Gminy w Ostrówku.

Wsparcie rodzin w kryzysie, kształtowanie wzorca rodziny oraz właściwej komunikacji w rodzinie leży w sferze zainteresowań Kościoła rzymskokatolickiego, dla którego umacnianie rodziny jest jednym z podstawowych zadań. Diecezjalne Duszpasterstwo Rodzin Kurii Biskupiej Archidiecezji Częstochowskiej (al. NMP 54, 42-200 Częstochowa, tel. 34 324 10 44) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr lic. Robert Grohs (e-mail: sekretariat@rodziny.czest.pl, tel. 504 843 975), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego Teresa Gęsior. Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Specjalistyczną pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonujący w strukturach Referatu Duszpasterstwa Rodzin – Archidiecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin „Nazaret” w Częstochowie (ul. Krakowska

15/17, tel. 500 843 001, e-mail: sekretariat@nazaret.pro) oraz oddział Ośrodka w Wieluniu, (ul. Augustiańska 8, tel. 502 455 954), którym kieruje ks. kan. mgr lic. Jacek Zieliński.

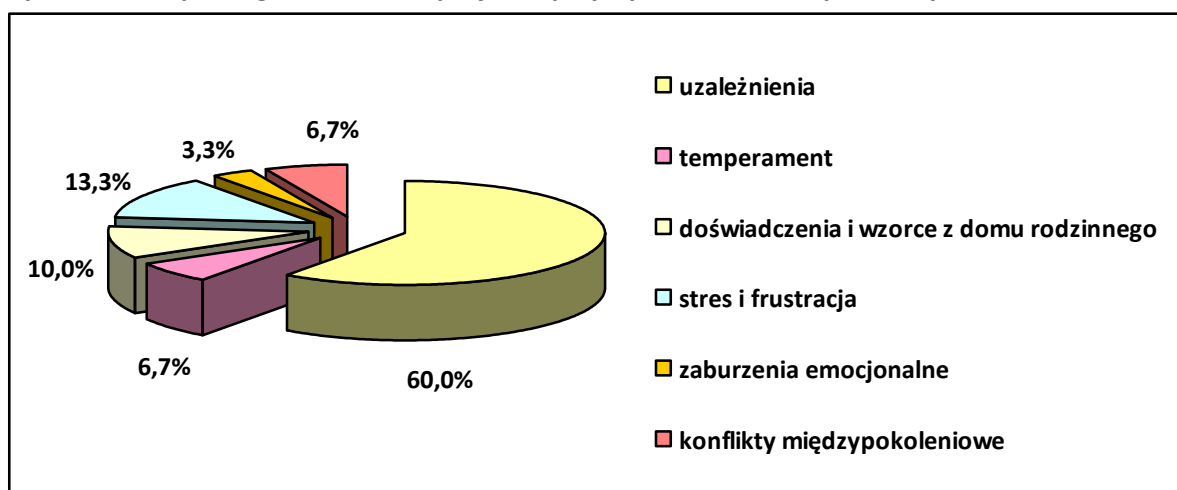
W prowadzonej przez Ośrodek Poradni Życia Rodzinnego przyjmują (po uzgodnieniu telefonicznym): diecezjalny doradca życia rodzinnego i instruktor naturalnego planowania rodziny, doradcy życia rodzinnego, psychoterapeuci, mediatorzy, psychologdy i pedagodzy.

4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy w rodzinie w gminie Ostrówek zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono 30 wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności poproszono respondentów o wskazanie przyczyn stosowania przemocy w rodzinie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie?

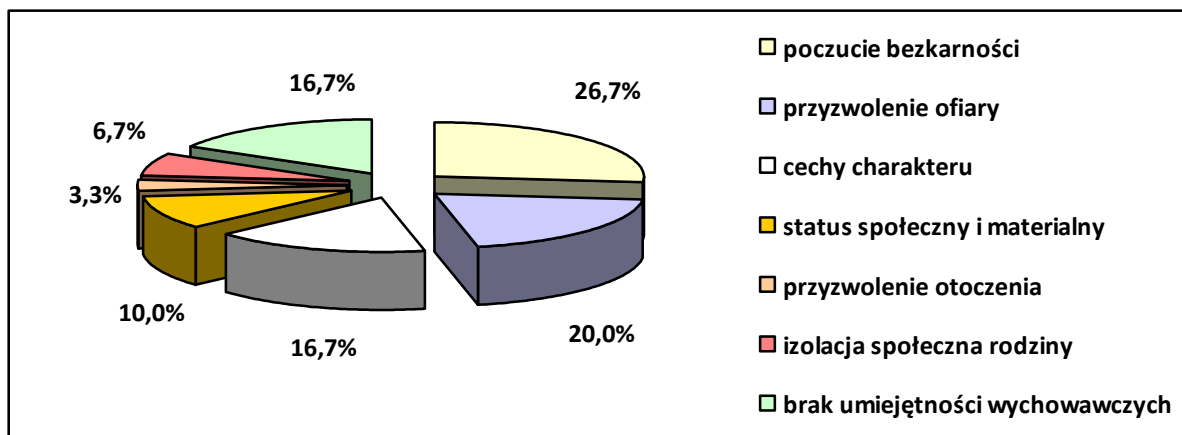

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy w rodzinie są uzależnienia (60%), stres i frustracja (13,3%), doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego (10%), a także konflikty międzypokoleniowe oraz temperament (po 6,7%). W dalszej kolejności wymieniano: zaburzenia emocjonalne (3,3%).

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jakiego Pana/Pani zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie?

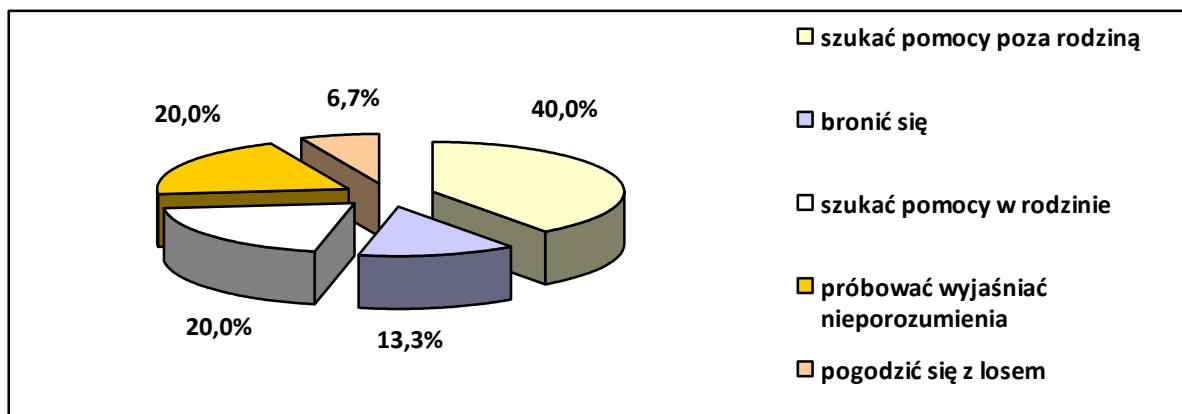

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami mogącymi mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie były: poczucie bezkarności (26,7%), przyzwolenie ofiary (20%), cechy charakteru i brak umiejętności wychowawczych (po 16,7%), a także status społeczny i materialny (10%) oraz izolacja społeczna rodziny (6,7%). Wymieniono również przyzwolenie otoczenia (3,3%).

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 3. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie?

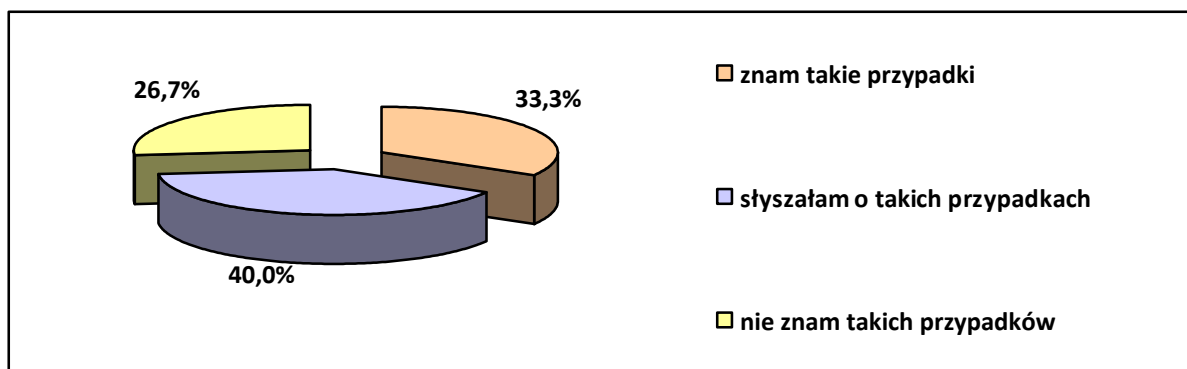
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych ofiary przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną (40%), szukać pomocy w rodzinie oraz próbować wyjaśnić nieporozumienia (po 20%), bronić się (13,3%) oraz pogodzić się z losem (6,7%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie. Większość respondentów stwierdziło, iż zna

przypadki występowania przemocy w rodzinie w gminie bądź o takich przypadkach słyszała. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

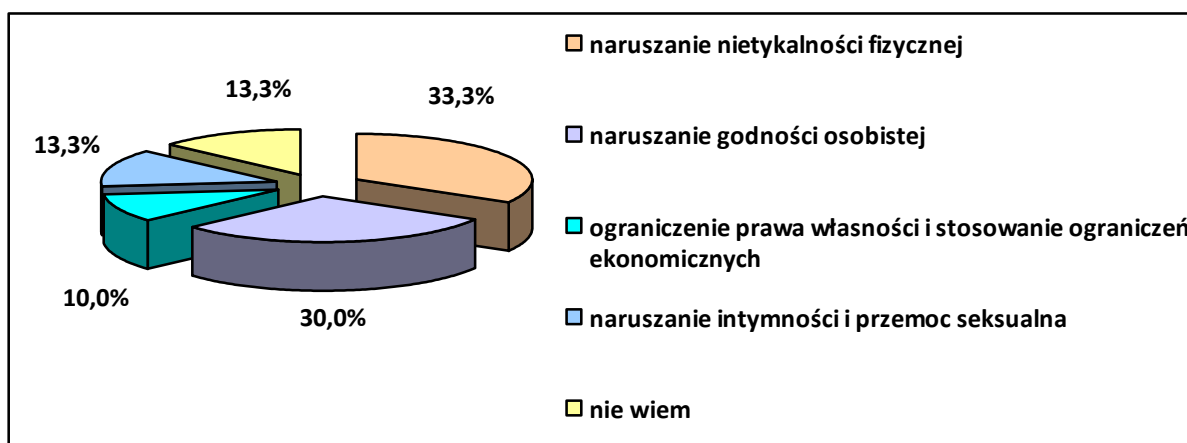
Wykres 4. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejna kwestia dotyczyła form przemocy w rodzinie. Respondenci wskazywali w szczególności na naruszanie nietykalności fizycznej i godności osobistej oraz naruszanie intymności i przemoc seksualną, a także ograniczanie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

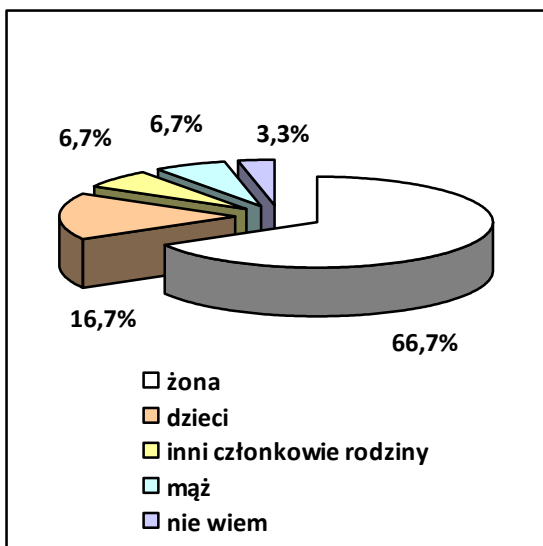
Wykres 5. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?

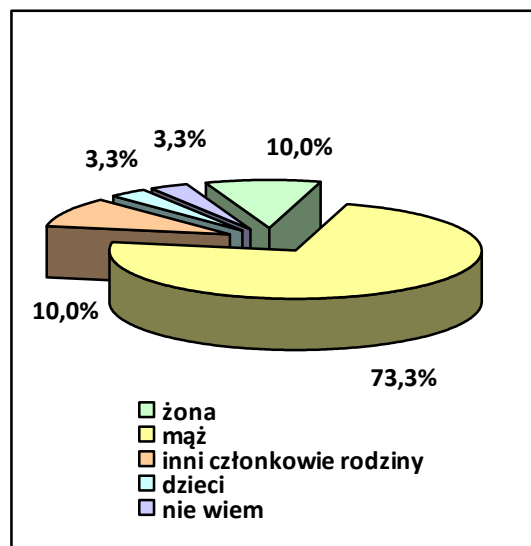
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Zdecydowana większość uczestników badania ankietowego wyraziła opinię, że ofiarami przemocy w rodzinie padają najczęściej żony i dzieci. Jeśli zaś chodzi o wskazanie sprawcy przemocy w rodzinie, to zdecydowana większość badanych uznała, że tą osobą zwykle jest mąż. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 6. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?

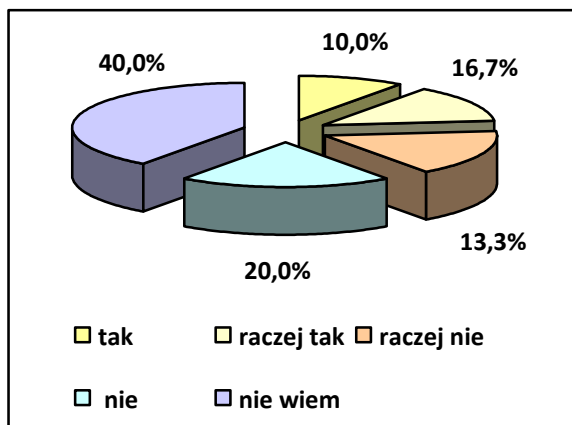
Wykres 7. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?

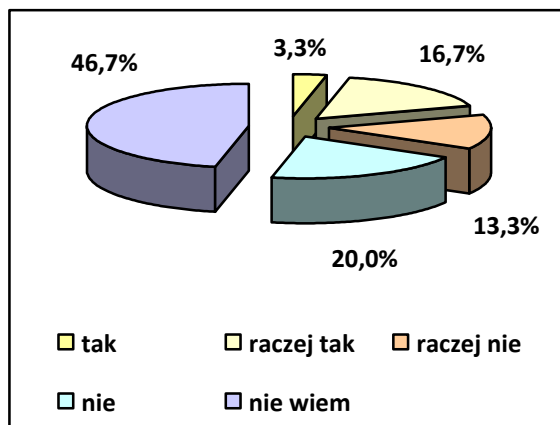
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając na kolejne pytania, uczestnicy badania oceniali ofertę pomocy świadczonej ofiarom przemocy w rodzinie oraz działania podejmowane wobec sprawców przemocy w rodzinie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?

Wykres 9. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec sprawców przemocy w rodzinie są wystarczające?

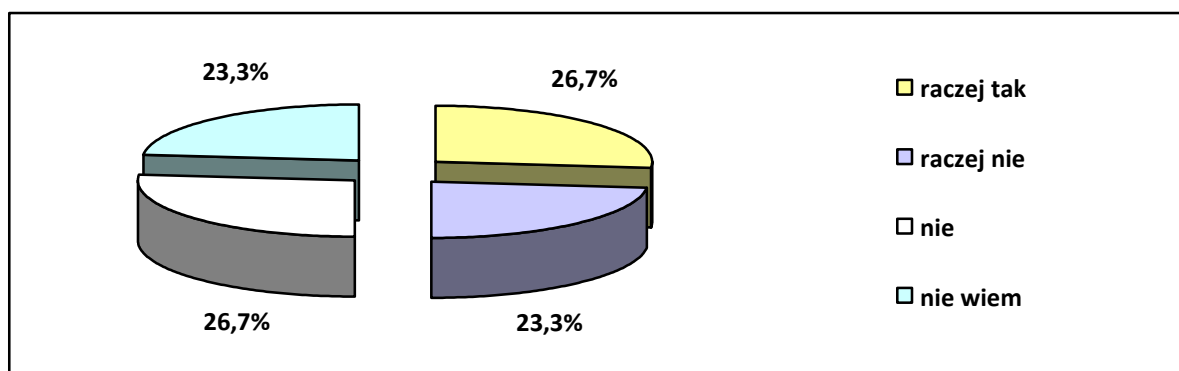

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 26,7% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego ofiarom przemocy jest wystarczająca. Przeciwnego zdania było 33,3% badanych, a 40% respondentów nie było w stanie tej oferty ocenić. W przypadku oceny działań podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie zaledwie 20% respondentów uznało te działania za wystarczające. Odminną opinię wyraziło 33,3% badanych. Jednocześnie 46,7% ankietowanych miało trudności z jednoznaczną oceną tych działań.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc w rodzinie postrzegają jako istotny problem społeczny na terenie gminy. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 10. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 26,7% ankietowanych przemoc w rodzinie raczej jest istotnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 50% respondentów wyraziło zdanie przeciwne. Jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 23,3% badanych.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie 4 ankiety wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Ostrówku (liczba uczniów: 160, liczba nauczycieli: 23),
- Szkoła Podstawowa w Janowie (liczba uczniów: 71, liczba nauczycieli: 11),
- Szkoła Podstawowa w Okalewie (liczba uczniów: 47, liczba nauczycieli: 16),
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Skrzynnie (liczba uczniów: 87, liczba nauczycieli: 17),

Do szkół biorących udział w badaniu ankietowym uczęszczało w roku szkolnym 2019/2020 ogółem 365 uczniów i wychowanków. Zatrudniano tam w tym czasie 67 nauczycieli. Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie szkoły w roku szkolnym 2019/2020 zatrudniały pedagoga. Uczniowie 3 szkół mogli skorzystać z porad logopedy. Doradcy zawodowego, psychologa i pielęgniarki nie zatrudniała ani jedna placówka. Uczniowie 2 ankietowanych szkół mają dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego. Wszystkie szkoły posiadają też dostęp do Internetu.

Wszystkie placówki z terenu gminy prowadzą dożywianie uczniów; bezpłatne posiłki spożywało w sumie 80 dzieci. W ani jednej ze szkół nie utworzono klas integracyjnych. Wszystkie placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a 3 z nich organizują nauczanie indywidualne.

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. W związku z sytuacją epidemiologiczną i okresem nauczania zdalnego, w ankiecie pytało o przypadki ujawnione w roku szkolnym 2019/2020.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowana 11 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 3 przypadki palenia papierosów, po 2 przypadki kradzieży na terenie szkoły i dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz po 1 przypadku wymagającym nadzoru kuratora sądowego i autoagresji. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 3 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz 1 przypadek uzależnienia. Prezentowane dane mogą nie oddawać w pełni rzeczywistości, gdyż ze względu na stan epidemiologiczny nauka odbywała się pod koniec roku szkolnego w trybie zdalnym.

Przedstawiciele trzech z badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, natomiast jeden respondent taki wzrost zauważył.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli trzech badanych placówek taki wzrost w ciągu ostatnich trzech lat nie nastąpił, zaś jeden z ankietowanych nie odniósł się do tej kwestii.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów została oceniona pozytywnie przez wszystkich uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminna Biblioteka Publiczna, Policja, Sąd Rodzinny i Nieletnich, Sanepid, Caritas, WOŚP, koła gospodyń wiejskich, OSP,

Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie, Dom Seniora w Wieluniu, Fundacja „Bezpieczna droga”, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu, Muzeum Ziemi Wieluńskiej, Biblioteka Pedagogiczna w Wieluniu i Państwowa Straż Pożarna.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej w postaci stypendiów, dofinansowania do wycieczek, kolonii i imprez szkolnych oraz zwolnieniu z opłat i składek, a także doposażeniu w podręczniki i pomoce szkolne. Placówki zapewniają wsparcie rzeczowe, organizują zbiórki żywności i odzieży, aktywnie uczestniczą także w ogólnopolskich akcjach charytatywnych, np. „Szlachetna paczka”, „I Ty możesz zostać świętym Mikołajem”.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z indywidualnych porad i wsparcia pedagogów szkolnych oraz wychowawców, uczestniczą też w zajęciach diagnostyczno-wychowawczych.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 39 uczniów szkoły podstawowej, z czego 51,3% stanowiły kobiety, a 48,7% mężczyźni. Uczniowie w wieku 13 lat stanowili 12% uczestników badania, w wieku 14 lat 48%, 36% tej próby stanowili uczniowie w wieku 15 lat, a 4% uczniowie w wieku 16 lat. W pierwszej kolejności poproszono uczniów o wskazanie zachowań, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 18. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

rodzaj zachowań	liczba wskazań	odsetek wskazań %
popychanie	17	43,6%
uderzanie	34	87,1%
kopanie	29	74,3%
duszenie	36	66,7%
szarpanie	28	71,8%

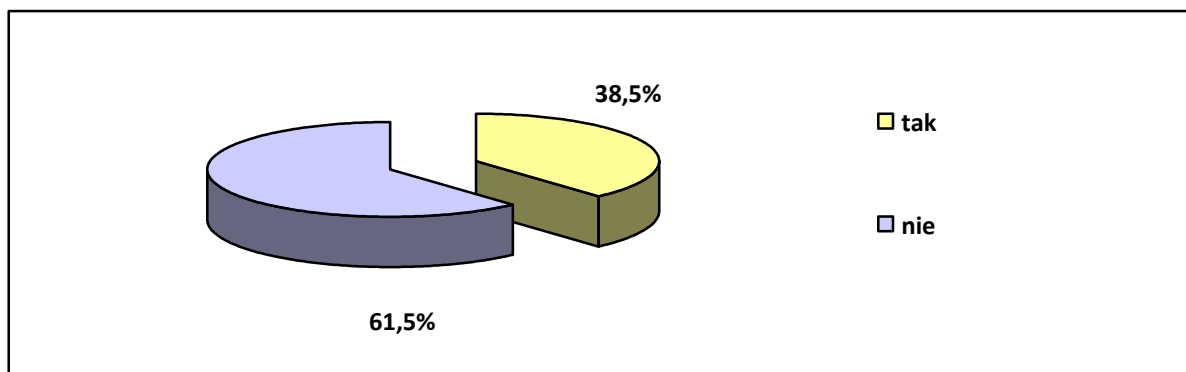
przypalanie ciała	34	87,1%
policzkowanie	25	64,1%
szantaż	33	84,7%
ośmieszanie	25	64,1%
grożenie	33	84,7%
nadmierna krytyka	14	35,9%
szkalowanie w Internecie	26	66,7%
nękanie sms-ami	31	79,5%

Dane z badania środowiska uczniowskiego.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: przypalanie ciała i uderzanie (po 87,1%), szantaż i grożenie (po 84,7%) oraz nękanie sms-ami (79,5%).

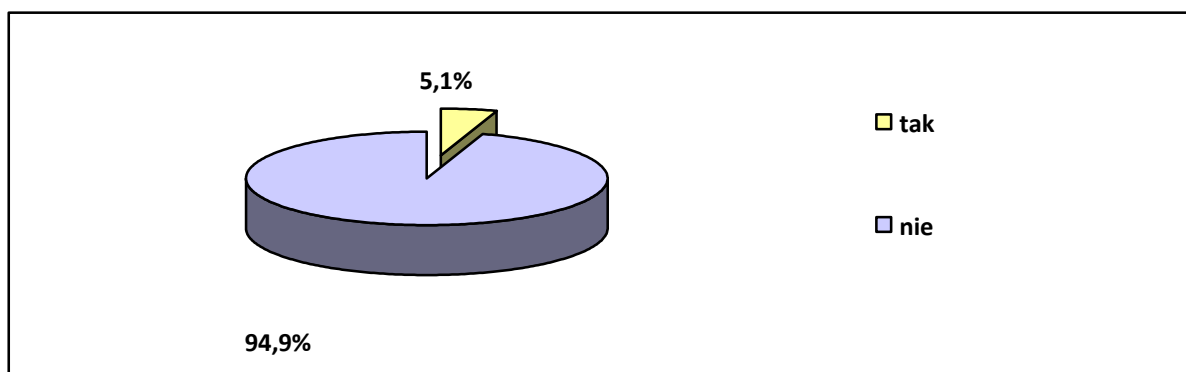
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 11. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy ze strony rówieśników?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Wykres 12. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegó formy przemocy w swojej rodzinie?

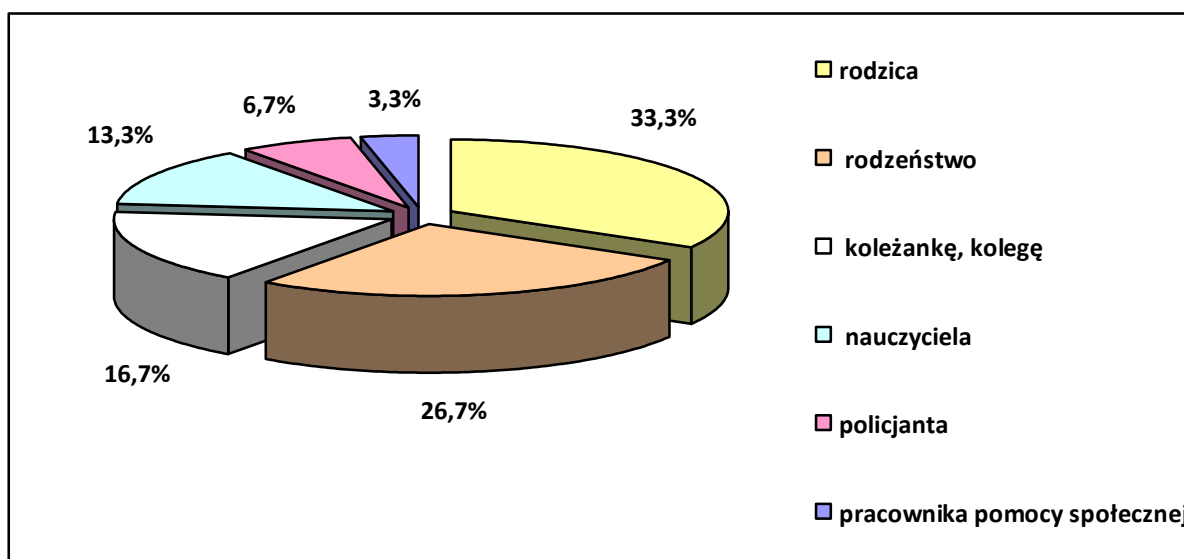
Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Większość (61,5%) uczniów odpowiedziała na pytanie o doświadczenie przemocy ze strony rówieśników przecząco, ale 38,5% respondentów przyznało, że doświadczyło takiej przemocy. Zjawisko przemocy w domu rodzinnym potwierdziło 5,1% uczestników badania.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. 64,1% badanych nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 35,9% ankietowanych stwierdziło, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem lub ofiarą przemocy lub przemocy w rodzinie, należy kogoś o tym poinformować?”, prawie 77% respondentów odpowiedziało twierdząco. Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzę o przemocę podzieliliby się z rodzicem, rodzeństwem oraz koleżanką i kolegą. W dalszej kolejności wymieniono nauczyciela, policjanta oraz pracownika pomocy społecznej. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy w rodzinie lub była/był świadkiem przemocy w rodzinie?

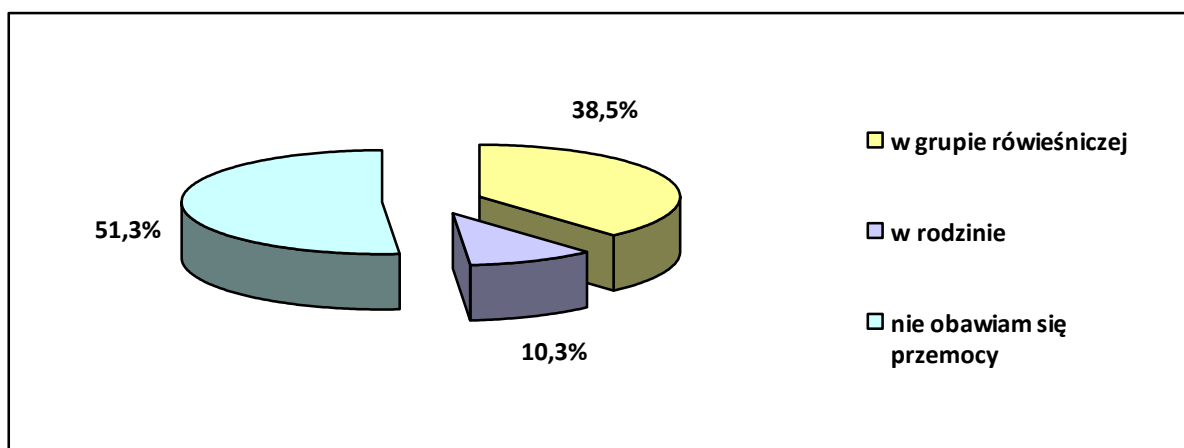
Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy w rodzinie?”, 66,7% respondentów odpowiedziało twierdząco. Jednocześnie 33,3% ankietowanych było przeciwnego zdania.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy w rodzinie. Większość (52%) ankietowanych twierdzi, że nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 48% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej (51,3%) badanych zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Ponad 38% uczniów wskazało na przemoc rówieśniczą, ale niepokój może budzić fakt, iż 10,3% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy w rodzinie.

Wykres 14. Czy bardziej obawiasz się przemocy w grupie rówieśniczej czy w swojej rodzinie?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, została wprowadzona procedura postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia. Procedura ma zastosowanie w sytuacji stwierdzenia faktu bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej w trakcie wykonywania przez niego obowiązków służbowych.

W przypadku podjęcia przez pracownika socjalnego wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka i umieszczeniu go u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej, zostaje wypełnione oświadczenie o powierzeniu dziecka przez pracownika socjalnego. Pracownik socjalny zobowiązany jest powiadomić rodzica lub opiekuna prawnego o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane

zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy	• brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlic środowiskowych) • brak akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
• nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niewzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie	• brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • wystarczająco przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych	• brak przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia

poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym	
szanse	zagrożenia
• stale rosnące zainteresowanie zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • brak zagrożenia przestępczością wśród nieletnich	• brak środków umożliwiających ogólny dostęp do rozpowszechniania informacji dotyczącej zdrowia, uzależnień i bezpieczeństwa publicznego

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej	• słaba współpraca pomiędzy sektorem osób zarządzających, a sektorem osób zamieszkujących na terenie (mieszkańców)
szanse	zagrożenia
• potencjał gminy zapewniający rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej	• niewystarczające środki umożliwiające dostosowanie poziomu kwalifikacji i liczebności kadr pomocowych do aktualnych potrzeb

7. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrówek na lata 2022-2027, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji

założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na zaawansowany stopień wdrożenia założeń programowych.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować, a także działanie, które należałoby kontynuować lub podjąć w ramach realizacji nowego programu.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- brak kompleksowej diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy,
- niewystarczająca oferta usług dla rodzin dotkniętych przemocą uwzględniająca potrzeby ofiar przemocy,
- brak organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- sprawne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i systemu realizacji "Niebieskie Karty",
- dobra współpraca Urzędu Gminy ze służbami, instytucjami, jednostkami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- realizacja programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych wśród lokalnej społeczności (ulotki, broszury, plakaty) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie z powodu braku środków finansowych,
- promowanie i wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania

- kontynuowanie prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- brak programów i projektów realizowanych w ramach Programu.

Działania ocenione najwyżej:

- działania Zespołu Interdyscyplinarnego,
- zajęcia wychowawcze i edukacyjne w ramach szkolnego programu profilaktyki.

Działania ocenione najniżej:

- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej ofiarom przemocy w rodzinie,
- kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

Większość założeń programowych została zrealizowana. Problem przemocy w rodzinie plasuje się na terenie gminy na bardzo niskim poziomie w związku z czym brak jest możliwości do wykorzystania wszystkich celów i założeń Programu.

III. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy w rodzinie na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych, analizie SWOT oraz wnioski zawarte w ocenie poprzednio realizowanego programu pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Ostrówek na lata 2022-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Ostrówek na lata 2022-2027, jest następujący:

**Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie gminy
poprzez podejmowanie działań profilaktycznych
oraz doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych
bądź uwikłanych w przemoc domową.**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: Ochrona i pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy lub zagrożonych przemocą.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	2022-2027	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba rodzin objętych wsparciem ZI/grup roboczych	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	2022-2027	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGOs, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba założonych „Niebieskich Kart - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym	- ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy rodzinie

			roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	2022-2027	GOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny	- ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą.	2022-2027	GOPS, NGOs, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą.	2022-2027	GOPS, GKRPA, ZI, PCPR, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami,	2022-2027	GOPS	- liczba rodzin, którym	- wzmocnienie rodzin

w których występuje przemoc.			udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	doświadczających przemy - ograniczenie zjawiska przemy w rodzinie
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, PCPR, Policja, NGOs, Kościół	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym przemy
Prowadzenie rozmów i kierowanie sprawców przemy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	2022-2027	GKRPA, ZI, GOPS, Policja	- liczba przeprowadzonych rozmów ze sprawcami przemy - liczba sprawców przemy skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemy
Pomoc sprawcom przemy w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, GKRPA, ZI, Policja, SR, NGOs, Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemy

CEL OPERACYJNY 2.: Prowadzenie na terenie gminy działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc ofiarom agresji i przemocy w rodzinie.	2022-2027	GOPS, GKRPA, ZI, palcówki oświatowe, świetlice, Policja, NGOs, Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie pogadarek, prelekcji na temat przemocy w rodzinie.	2022-2027	GKRPA, ZI, GOPS, palcówki oświatowe, świetlice, PPP, Policja, NGOs, Kościół	- liczba i rodzaj pogadarek i prelekcji - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodzinę - zmiana świadomości społecznej
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2027	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, palcówki oświatowe, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGOs, Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy w rodzinie - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy rodzinie - umocnienie prawidłowego modelu rodziny
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie	2022-2027	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, palcówki oświatowe, świetlice, jednostki	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających

potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.		sportowo-rekreacyjne, PPP, NGOs, Kościoł		prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podejmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2022-2027	UG, RG, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2027	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice, NGOs, Kościoł, społeczność lokalna	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: Doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie	2022-2027	UG, GOPS, GKRPA, ZI PCPR, ROPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba pracowników doskonalących	- podwyższenie kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności

udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą.			kwalifikacje	i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy w rodzinie i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.	2022-2027	UG, placówki oświatowe, GKRPA, ZI, PPP	- liczba i rodzaj zajęć - liczba uczestników	- podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach o charakterze profilaktycznym nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie.	2022-2027	UG, GKRPA, GOPS, ZI placówki oświatowe, Policja, NGOs, społeczność lokalna	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem	- poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: Współpraca podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów spoza gminy wspierających mieszkańców.	2022-2027	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, NGOs, Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy w rodzinie	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmocnienia kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia.	2022-2027	UG, RG, GKRPA, ZI, GOPS, placówki oświatowe, NGOs, Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UG – Urząd Gminy

RG – Rada Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

w rodzinie

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Ostrówek. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerami w realizacji działań są: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Bieżący nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Ostrówek i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Ostrówek – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wskaźniki osiągnięcia celów mierzone systematycznie w okresach rocznych. Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w

Ostrówku do dnia 31 marca każdego roku przedłoży radzie gminy sprawozdanie z realizacji Programu. Ostateczne efekty realizacji Programu zostaną podsumowane w 2027 roku po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych na podstawie materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrówek na lata 2022-2027 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zaplanowanych zadań w bieżącym roku (2022) wynosi : 135 160,50 zł.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy	3
Tabela 2. Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za rok 2021	4
Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2019-2021.....	9
Tabela 4. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	10
Tabela 5. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2019-2021	11
Tabela 6. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2019-2021 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	11
Tabela 7. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021	11
Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	12
Tabela 9. Działalność GKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w gminie	12
Tabela 10. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2019-2021	14
Tabela 11. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii w latach 2019-2021	14
Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2019-2021	15
Tabela 13. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2019-2021	15
Tabela 14. Jednostki wsparcia spoza gminy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie Ostrówek	16
Tabela 15. Dane dotyczące przemocy w rodzinie na terenie gminy w latach 2019-2021	18
Tabela 16. Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady	20
Tabela 17. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego na terenie gminy w 2021 r.	21
Tabela 18. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów	28
Wykres 1. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie?	22
Wykres 2. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy w rodzinie?	23
Wykres 3. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie?	23
Wykres 4. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	24
Wykres 5. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?	24
Wykres 6. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w gminie?	25
Wykres 7. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?	25
Wykres 8. Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie jest wystarczająca?	25
Wykres 9. Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania wobec sprawców przemocy w rodzinie są wystarczające?	25
Wykres 10. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem na terenie gminy?	26
Wykres 11. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegóż formy przemocy ze strony rówieśników?	29
Wykres 12. Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegóż formy przemocy w swojej rodzinie?	29
Wykres 13. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy w rodzinie lub była/był świadkiem przemocy w rodzinie?	30
Wykres 15. Czy bardziej obawiasz się przemocy w grupie rówieśniczej czy w swojej rodzinie?	31